

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

2/2012

Ledare

Henrik Perret

11.4.2012

”Du skall göra allt som Kristus inte har gjort för dig.”

En god vän till mig, som är präst i Svenska kyrkan, berättade att han som ung kristen och teologiestuderande var mycket under lagen. Han kunde inte ta emot evangeliets befriande budskap, utan allt handlade om att försöka och göra. När någon talade om nåden, kunde han inte tro det. Det gick liksom aldrig in i honom.

Min vän talade om sin situation med en dansk präst. Den danske prästen förstod var skon klämde. Så han sade åt sin blivande svenska kollega: ”Du skall göra allt som Kristus inte har gjort för dig.” Min vän lyssnade. Orden ”du skall göra allt” passade honom perfekt, de vann genklang i honom, för just det krävde han av sig själv. Men så kom fortsättningen: ”allt det som Kristus inte har gjort för dig”. Orden förvirrade honom och han började fundera på vad Kristus möjligen skulle ha lämnat ogjort.

Den danske prästen fortsatte: ”men nu har Kristus gjort allt för dig, så du behöver inte göra något!”

Den senaste tiden har mina tankar ofta kretsat kring evangeliets kärna. Jag har lagt märke till, att många predikningar och

många sånger handlar om något annat än Kristi evangelium. Predikningarna innehåller många råd och uppmaningar angående vad man borde göra, många råd och direktiv, mycket olika uppfattningar, men alltför litet om vad Kristus har gjort för oss. De andliga sångerna, som ofta är vackra och tilltalande, handlar ofta om att berätta för Gud vad vi tänker om Honom, hur vi vill ge Honom vår kärlek och vår tid osv. Naturligtvis hör också sådant med till trons verklighet. Vi ber till Gud och tackar Honom för alla hans goda gåvor. Men det är trots allt en *reaktion*, ett svar och en följd av Guds aktion, Guds handlande. Det blir så lätt en religiös rörelse, där betoningen blir rörelsen från människa till Gud.

Evangeliet talar däremot om vad Kristus har gjort för människan. Det handlar om något som utgår från Gud och som från Gud kommer till människan. I centrum för påskens budskap är just nattvardens instiftelseord: för dig utgiven, för dig utgjutet. För dig.

Vi får ofta höra hur viktigt det är att hålla fast vid tron på vår Herre Jesus Kristus. Men i Bibeln finns det också en

annan, ännu viktigare ton: Gud håller fast vid oss, Han låter oss inte gå. Profeten Jeremia berättar om sitt eget andliga liv, hur han kom till en stund när han tänkte: *”Jag vill glömma honom och inte mer tala i hans namn. Då blev det i mitt hjärta som en brinnande eld, instängd i mitt innersta. Jag ansträngde mig att uthärda den men kunde det inte.”* (Jer. 20:9).

Tack gode Gud! Jeremia ville bort, men Gud lät inte honom gå!

Kanske någon av våra läsare tänker: nu orkar jag inte längre. Tron smakar inte längre, jag har försökt allt, men det blir inte något av mitt kristna liv.

Jeremia avslöjar kraften i det glada budskapet, evangeliet, som är just det att i

stället för mig kommer Kristus själv. Jeremia vittnar: *”Du, HERRE, övertalade mig, och jag lät mig övertalas. Du grep mig och blev mig övermäktig.”* (Jer. 20:7).

Just för din skull – och för min skull – har vi firat påsk.

”Du skall göra allt som Kristus inte har gjort för dig.”

Fick du mycket att göra?

När vi nu lever i tiden efter påsk, lever vi av påskens evangelium. Vårt liv i tron är inte ett avbetalningssystem. Det är att leva och vara med Kristus.

Må Gud, den Treenige, Fadern och Sonen och den Helige Ande, välsigna och bevara dig!

Hilpi Jenu

Hurudan var rövarkulan?

Timo Eskola

Till påskens texter hör Jesu stränga demonstration i templet. Han välter omkull penningväxlarnas bord och förbjuder prästerna att bära in tillbehören för offren i templet. Sedan ropar han ut över folkskaran de odödliga orden ur Gamla testamentet: ni har gjort detta till en rövarkula! I vilket slags rövarkula levde dessa skurkar på Jesu tid egentligen?

Händelserna i templet har ofta tolkats på ett mycket folkligt sätt genom att hänvisa till att penningmänskorna har förvandlat templet till en spelhåla. I predikningar beskrivs marknadsyran på ett målande sätt och det är lätt att se beröringspunkterna till dagens marknads ekonomi. Penningbegäret har vunnit över den äkta tron. Men förklaringarna medför ett problem: varför skulle dessa skurkar röva sin egen rövarkula?

Om den gamla förklaringen inte förefaller helt logisk måste man söka bättre alternativ. Den nya bibelforskningen har verkligen hittat överraskande drag i berättelsen. Penningväxlarna är i själva verket tjänstemän (*kollybistai*) i tempelbanken och deras uppgift var uttryckligen att samla in tempelskatten inför påsken (2 Mos 30). De var inga rövare utan utförde Guds befallningar.

Silverslanten två drakmer var värd en halv sikel, och var enligt Gamla testamentet en ”lösepenning”. Gud hade gett ett löfte i anslutning till tempelskatten: ”som lösen för ert liv” (30:15). Det var alltså

inte fråga om penningspekulationer utan om en verksamhet som hörde till templet. Gud själv hade i Gamla testamentet stadgat om skatten. Genom tempelskatten deltog de judiska familjerna i förrättandet av det dagliga tamid-offret. För pengarna köpte man in offerlamm och familjen blev delaktig av förlåtelsen genom offerdjuret.

Rövärgängets öde

Trots detta talar Jesus om rövare. Vad avser han egentligen? Jesus citerar Jeremia-boken och uppenbarar att templet där på Sions berg tjänar till fördärv. ”Men ni har gjort det till en rövarkula.” Mänskorna har fördärvat Guds tempel.

Profeten Jeremias ord om rövarkulan ansluter sig till det fördärv som rådde före fångenskapen. Satsen varnar dem som kommer till högtidsfirningen i templet: ”Ändra ert liv och era gärningar, så skall jag låta er bo kvar på denna plats. Lita inte på lögnaktigt tal som säger: ’Här är HERRENS tempel, HERRENS tempel, HERRENS tempel!’” (Jer 7:3–4).

Rövarna som kommer till templet under Jesu tid är inte de judar som tjänstgör i templet, och uttrycket gäller inte enbart prästerna. I stället är nyckelordet i satsen ordet rövarkula, -näste. Rövarkulan är inte den plats där man utför brotten, utan gömstället dit man flyr efter förbrytelsen. Jesu exempel representerar ett profetiskt tal. Det är onödigt att upprepa templets namn om hjärtat är långt borta från Gud.

Jesus anklagar sin tids Israel för att leva i förhärdelse. Efter sitt röveri återvänder folket till templet som till en rövarkula

Aija Auren

och inbillar sig att Gud inte skall döma dem för deras synder. Det var just detta som var föremål för Jeremias kritik:

”Men se, ni litat på lögnaktigt tal som inte kan hjälpa. Hur är det? Ni stjäla, mördar och begår äktenskapsbrott. Ni svär falskt och tändar rökelse åt Baal och följer andra gudar, som ni inte känner. Sedan kommer ni hit och träder fram inför mitt ansikte i detta hus som är uppkallat efter mitt namn och säger: ”Vi är räddade” – för att sedan fortsätta med alla dessa avskyvärda ting. Menar ni att detta hus som är uppkallat efter mitt namn är ett rövarnäste? Se, jag har själv sett det, säger HERREN.” (Jer 7:8-11).

De är alltså rövare som utför sina brott under veckan och som sedan kommer till Herrens tempel liksom till en rövarkula för att gömma sig för dem som jagar dem. De erkänner inte sina brott och omvänder inte sig. Jesu budskap är tydligt: Gud hjälper inte den skaran. De kommer att drabbas av Guds dom.

Hjärtats tempel

Enligt Jesu förkunnelse finner man det rätta templet i omvändelsen och i hjärtats tro. Dess äkthet kan mätas genom dess äkta frukt, d.v.s. i ett vardagsliv som präglas av rättvisa. Om omvändelsen saknas hjälper det inte att inför den himmelska domaren upprepa talet om det strålände

templet. I stället för den offertjänst som förrättas på jorden förkunnar Jesus en tid av andlig förnyelse, en insamling av döda ben i enlighet med Hesekiels löften och byggandet av Andens tempel.

Jesu undervisning är synnerligen sträng. Folkets belägenhet under Jesu livstid är densamma som under fångenskapens tid. Gud har plockat judarna som frukter från ett fikonträd och spritt ut dem bland folket. Herrens härlighet har försvunnit ur templet. Det heliga trädet står tomt. Trots att man efter återkomsten har byggt det så kallade andra templet är det inte till nytta för någon. Herodes tempel är enbart en kuliss som kommer att falla omkull när det drabbas av Guds vrede.

Enligt Jesus lever mänskorna i sina synders våld ända tills Davids son anländer, han som för in fridsriket och som tar bort deras synder. Han blir den öppna källan mot all synd och orenhet. Därför räcker det inte längre att ropa: ”Herrens tempel.” De som vädjar till templet lever i rövarkulan. Till dem som håller fast vid templet förkunnar den nya David omvändelse och uppmanar att vända åter och underkasta sig Guds kungadöme. Det verkliga templet är det heliga folket, de som genom en andlig förnyelse av Gud har fått ett hjärta av kött. Gud bygger åt sig själv ett tempel genom att döpa syndiga människor i den Helige Ande.

Har kyrkan någon nytta av bibelforskningen?

Timo Eskola

Några tankar om **Exegetiken och kyrkan** med anledning av en temakväll och en paneldiskussion, som jag var med om.

I Finland har exegetiken hållit en hög profil i förhållande till kyrkan. Exegeterna utmanade förr i tiden kyrkans teologer. Bibelforskarna förutsatte, att samtalet förs på deras villkor. Den akademiska exegetiken framträdde ganska enhetligt och som universitetets röst. Så kom "exegetiken" att framstå som en motpart till kyrkan. Har något förändrats?

Mitt första påstående är att det inte finns någon enhetlig exegetik. Universitetet har inte förbundit sig ideologiskt eller religiöst, och kan inte heller göra det. Ett statligt universitet har ingen åsikt om jungfrufödelsen eller uppståndelsen. Den har inte ens status av samtalspartner: däremot finns det enskilda forskare som har personliga teologiska konstruktioner.

Åsikterna förändras

Exegetiken förändras ständigt och ganska snabbt. Under min egen studietid var boken *Nytestamentlig teologi* av Rudolf Bultmann toppboken som skulle tenteras. Den styrde ännu för två decennier sedan vad som man föreställde sig att den akademiska exegetiken skulle vara. Bultmanns bok har utgående från en nutida analys tre betydelsefulla men speciella drag:

1. Man hade nästan helt förlorat den historiske Jesus ur sikte. Bultmann ansåg på nykantismens vis att den historiske Jesus var en profetisk gestalt, vars uppgift var att förkunna en hög moral. Han ansåg

att det messianska stoffet tillkommit efter påsken, när påskens händelser projicerades tillbaka på Jesu liv.

2. Den paulinska teologin förklarades med hjälp av gnosticismen (Erlöser-mythos). Bultmann tolkade inte den paulinska teologin i kontrast till gnosticismen, utan hävdade att Paulus utvecklade sin frälsningslära med hjälp av gnosticismen. Enligt honom "tolkade Paulus Jesu död uttryckligen utgående från de kategorier, som den gnostiska myten skapat." Kristendomen är, i sin nuvarande paulinska form, hävdar Bultmann, egentligen en variant av mysteriereligion.

3. Enligt sitt avmytologiseringsprogram ansåg Bultmann att den nytestamentliga teologin inte innehåller trossatser överhuvudtaget, utan religionens innehåll söks med hjälp av Heideggers existentiell filosofi. Nya testamentets teologiska satser "kan inte vara trons föremål", säger Bultmann. De uttrycker endast trons verklighet hos de första kristna. Därför kan de nytestamentliga lärosatserna inte vara normativa, hävdar Bultmann.

Yrkesteologerna har för 20–30 år sedan utbildats med hjälp av en dylik teologi. Alla som följer med bibeldebatten vet hur intensivt man har krävt att dessa åsikter skulle upptas som kyrkans egna åsikter.

De föränderliga åsikternas vetenskap

Vetenskapen söker verkligen sanningen, men man kan inte hävda att man äger sanningen. Om man jämför uppfattningarna i den obligatoriska tentamensboken av Bultmann med dagens vetenskapliga

uppfattningar, förstår man detta.

1. Jesusforskningen kom in i ett brytningsskede på 1990-talet. Efter det avvisade de flesta forskare den bultmannska skolan. Man började skriva böcker om den historiske Jesus, ofta digra böcker, på över tusen sidor. Jesus återvände till den nytestamentliga teologin. Man börjar se ett fast samband mellan Jesu undervisning och apostlarnas undervisning.

2. Paulusforskningen har förändrats minst lika mycket. För det första anser forskningen av gnosticismen att hela fenomenet Paulus är av senare datum. Bultmanns teori var anakronistisk. För det andra ser man idag att försoningsteologins rötter finns i den judiska teologin. Paulusforskningen efter Sanders har koncentrerat sig på den judiske Paulus, och den finländska paulusforskningen har redan länge varit med om att skrota den bultmannska tolkningen av Paulus.

3. Heidegger är helt ur mode. Det är svårt att finna någon exeget, som i sina böcker ens skulle hänvisa till Heidegger, för att inte säga någon, som skulle omfatta hans existentiellfilosofi. Också i detta avseende är den bultmannska eran förbi. Däremot har man när det gäller den nytestamentliga teologin så småningom lösgjort sig från Bultmanns ledband. Under det nya seklet har man nu publicerat ungefär trettio framställningar av den nytestamentliga teologin, och endast någon av dem representerar någon form av postbultmannsk linje i Tyskland. De flesta söker koherensen i det nytestamentliga budskapet med nya medel.

Vems exegetik rör det sig om?

Vems exegetik skall man tala om i dialogen mellan universitet och kyrka? Skall kyrkan ändra sin uppfattning alltid när de

akademiska strömningarna förändras?

Bultmanns inflytande förefaller dock i Finland att vara förvånansvärt starkt. De unga teologernas lösningsmodeller låter som den bultmannska erans lösningar: man vill skilja åt historien och förnuftet ur evangeliet och tron. Exegetiken placeras på förnuftets område och det ges full bestämmanderätt. Exegetiken kan alltså hamna i öppen konflikt med kyrkans beaktelse. Tron är likväl något annat, och man vill se på prästens arbete ur trons synvinkel. Det var precis en sådan dualism som Bultmann byggde upp.

Kanske skulle den kritik som riktats mot Bultmann ha mycket att säga dagens teologer. All exegetik är inte uppbygglig. Också exegeterna är ideologiskt bundna, och därför är medvetandet om de egna ideologiska bindningarna en förutsättning för ett fruktbart samtal. Om en rationalistisk historicism tas med i samtalet som en nödvändig utgångspunkt, står man inför Bultmanns dualism. Då grundar sig inte tron på en uppenbarelse och man kan då inte heller argumentera för lärosatser. Gud talar inte. Om man dock lämnar Bultmann respektfullt åt sidan i historiens dunkel, och man vågar komma med i 2000-talets samtal, blir exegetiken mera mångsidig och ställningar förändras. Jesus återvänder till teologin, Guds uppenbarelse mitt i historien återvänder till teologins kärna och kyrkan kan igen gestalta sin bibelteologi.

PERSONLIGT

”Först lärde jag känna min svärmor, sen min fru”

Ville Kettunen

Tuomas Salo*, 24, är en f.d. teknolog och studerar nu teologi. Tuomas' huvudämne är dogmatik och han siktar på att bli präst. Tuomas' fru är till hälften grekiska, och de besöker Grekland årligen. I Grekland är människorna trevliga och maten god.

– ”Vem är jag”? Tuomas funderar en stund. ”Tuomas Salo, 24 år, tredje årets teologie-studerande. Från början av april är jag hel-singforsare. Jag kommer från Lappfjärd, alldeles nära civiltjänstgöringscentralen, mellan Kouvola och Borgå. Ett år hann jag studera teknik, när jag inte kom in till teo-logiska fakulteten. Datakommunikation, grundkurser, ingenting märkligt.”

Tuomas' huvudämne är dogmatik och han arbetar med sitt kandarbete. Han söker efter ämbetsteologi i Clemens' (av Rom) brev till korintierna. – ”Det har visat sig vara mycket krävande, men månne det inte blir något av det.” I sina teologiska studier håller Tuomas sig till det som är gott och tänker hela tiden på vad som är bra och vad som inte är det. Tuomas klarar sig som en bibeltrogen kristen i den teolo-giska fakulteten. – ”Inte är det en så stor existentiell svårighet, men ibland känns det frustrerande. Inte handlar det om annat än att förstå att andra tänker på annat sätt och att det påverkar vad de säger och

vad de menar med det.”

Tuomas har prästkallelse, för i detta land behövs det pastorer, som säger annat än att ”detta kan man ha många olika upp-fattningar om”. Tuomas är med i Markus-gemenskapen i Helsingfors, som tillhör Lutherstiftelsen. En gång har Tuomas predikat i Markus-gemenskapens aftonguds-tjänst.

– ”Jag är irriterande ofta borta från Hel-singfors och kan inte delta i söndagens mässor”, konstaterar Tuomas. Han har övervägt att utöver teologie magistersexa-men skaffa sig ett annat yrke, därför att en gammaltroendes möjligheter att få arbete inte är det säkraste i världen. – ”Det finns sådana realiteter, som man på tankepla-net måste förbereda sig för. Det är ännu inte aktuellt, eftersom jag ännu har några år kvar av mina teologiska studier”, säger Tuomas.

Tuomas' fru är till hälften grekiska. Tuomas lärde först känna sin sväger på en ungdomskväll i Kotka år 2006. Han hade

Jasmiini Salo

flyttat från Grekland till Finland för att studera i gymnasiet här. Han bad Tuomas komma till Grekland på semester. Av en händelse skulle hans lilla syster flytta till Finland, och det var så det började. –”Första gången sågs vi i Grekland, men vi började sällskapa först i Finland. Det roliga är att jag först lärde känna min svärmor och först sen min hustru”, skrattar Tuomas. –”Vi besöker ofta Grekland två gånger per år – men faktiskt inte detta år. Jag far inte alltid två gånger för somrarna är fulla av annat program. Men annars far vi nog dit och besöker släktingarna, för grekerna kommer inte till Finland.”

Tuomas har lärt sig nygrekiska av sin fru och det har han haft nytta av också i studiet av nytestamentlig grekiska, även om man på universitetet säger att de inte

har något samband. Naturligtvis finns det olikheter, men det bekymrar inte Tuomas sig för.

I Grekland är enligt Tuomas på många sätt annorlunda, människorna är trevliga och maten god. Vädret är fint både på vintern och sommaren. –”Grekisk mat är mycket annat än fetaost och oliver. Där finns bättre vegetarisk kost, i Finland finns det ju inte annat än sådana där köttet ersätts av soyamos. Feta och oliver är en ganska vanlig del av människors matvanor. Det finns linssoppa och bönsoppa, och sen också litet jobbigare mat som mussaka och annat sådant”, upplyser Tuomas.

Tuomas har sjungit med i kapellkören i Otnäs under några år. När han flyttat från Esbo till Malmgård kanske körsången får vika. –”Att sjunga i kör är en fin hobby, dessutom är det roligt”, säger Tuomas. ”Jag har varit med i den kristna studentföreningen Korsets gille (Ristin Kilta) i Otnäs, och där var det någon som bad mig komma med i kören. Det var trevligt”, berättar Tuomas om hur han kom att börja sjunga i kör. Han är också intresserad av dataspel, i synnerhet av äldre spel. Också fantasi- och scifilitteratur är han intresserad av.

STI är för Tuomas en fin miljö att samarbeta med andra teologiestuderande, som tänker på samma sätt. I biblioteket hittar man ”allt möjligt coolt”, som inte finns på universitetet. STI är en fin miljö att lära sig, man kan få lära sig bibeltrogen teologi.

”Tack alla Ni som understöder STI, det är en fin plats. Utan gåvor och bidrag skulle detta inte finnas”, säger Tuomas till slut och vill tacka alla som stöder STI.

(*Här intervjuas en annan Tuomas Salo än i Hörnstenen nr 3/2011 under ”Studerande har ordet”).

Min Gud, min Gud, varför?

”Psalm 22 är en av Nya testamentets viktigaste texter, som beskriver Jesu lidande”, skriver professor Antti Laato i sin nya bok Kristus i Psaltaren (Kristus psalmeissa).

Matteus (27:46) och Markus (15:34) skriver om hur Jesus på korset citerade orden i psalmens andra vers: ”*Eli, Eli, lema sabaktani?*” Det betyder: ”*Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?*”

Orden har stannat kvar i evangelieförfattarnas sinne. Orden återges såsom de ropades ut av Jesus på korset. Den som hörde det ropet, kunde aldrig glömma det.

Hela Treenigheten är med på korset. Paulus säger: ”Ty detta budskap om korset är en dårskap för dem som blir förtappade, men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft.” (1 Kor. 1:18).

I år har jag särskilt funderat på ordet ”mig”: Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig? Varför övergav Gud Jesus, vars liv var unikt, fullkomligt och heligt? Profeten Jesaja skriver: ”...all vår skuld lade HERREN på honom.” (Jes. 53:6).

”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?” har uppfattats som ett mycket svårt ord, det skapar ångest. Överger Gud oss i vår sista stund?

Tvärtom! Det finns ett uppmuntrande besked i Jesu rop: Gud överger aldrig dig eller mig, för Kristus har burit vår skuld.

Men handlar Ps. 22 verkligen om Jesu korsfästelse? I Ps. 22:17: ”Hundar omger mig, de ondas hop omringar mig, mina händer och fötter har de genomborrat.” (Svenska folkbibeln). Men Bibel 2000 översätter (22:16): ”Hundar samlas runt mig, jag omringas av en hord av vålds-

män. Händer och fötter är skrumpnade”.

Hur är det?

I grundtexten står det i många handskrifter ”kā’arî”. Ordet ”arî” betyder ”lejon”, och kā’arî kan översättas med orden ”som ett lejon”. Men satsen saknar då ett predikat, och den säger ingenting. Mina händer och fötter som ett lejon...?? Det intressanta är, att ordet ”lejon” förekommer tre gånger i Ps. 22. Men i de två andra verserna används en annan form, den vanligare formen ”arjê” (Ps. 22:14, 22).

Septuaginta översätter ”de har genomborrat (öryxan) mina händer och fötter”. Septuagintas ord ”öryxan“ (från verbet öryssō) vittnar helt klart om att översättarna hade en text som talade om att ”de hade genomborrat” (kā’arû). Översättarna skulle översätta texten, inte producera ny text!

Också i det äldsta textfyndet, från Nachal Hever, står det tydligt kā’arû.

Prof. Laato skriver: ”Detta innebär, att texten har kontrollerats med de hebreiska handskrifterna och att den tidiga kristna kyrkan kände till en hebreisk text, som stödde tolkningen öryxan.”

De hebreiska bokstäverna ”jod” (-י) och ”waw” (ו) är mycket lika. I något skede har en avskrivare uppfattat kā’arû som kā’arî. Men vi kan vara fullt övertygade om att Ps. 22:17 verkligen handlar om Jesu död. Detta är ett mäktigt bevis på Guds Ords tillförlitlighet.

Henrik Perret

Levande teologi

Teologiska institutet i Finland

Vi vill framföra ett HJÄRTLIGT TACK för alla gåvor, förböner och understöd! STI behöver alla sina vänner. Det vi framför allt behöver är att så många som möjligt kommer med i en regelbunden givartjänst, kanske bara en liten summa (3 € i månaden, eller 5 €, eller?). Många små gåvor är värdefulla, för de blir en stor gåva! Alla med i byggandet av framtidens kyrka! Gud välsigne alla STI:s vänner!

Teologiska institutets
i Finland
stadgeenliga

ÅRSMÖTE

hålls tisdagen
den 8 maj kl. 16
i STI:s lokaler,
Kajsaniemigatan 13 A,
Helsingfors.

På årsmötet behandlas årsberättelsen
samt bokslutet för år 2011.

Beslutanderätt vid årsmötet till-
kommer representanter för medlems-
organisationerna. Även under-
stödjande medlemmar har rätt att
närvara vid årsmötet.

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

Fax 09 6689 5555

E-post: sti@sti.fi
förnamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank Sampo 800011-564245
FI7480001100564245
DABAFIHH

Anställda
generalsekr. Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och
läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för
understödjande medlemmar: 35 €/år (studerande 10
€, kollektiv 100 €). Bokgåvor, understöd och testa-
menten mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Infor-
mationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till
understödjande medlemmar.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Lasse Nikkarikoski

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Säningsmannen, Länsi-Suomen
Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra
Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolung-
domsmission, Radiomissionsorganisationen Bud-
bärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen
Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibel-
institutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
Kajsaniemigatan 13 A
00100 HELSINGFORS

. D022

*För dig utgiven,
för dig utgjutet*

Pärbilder:
Hilpi Jenu